

**Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠIK-248/11-K

**Název právnické osoby
vykonávající činnost
školy/školského zařízení:** **Základní škola praktická a mateřská škola Toužim,
příspěvková organizace**

Sídlo: **Plzeňská 395, 364 01 Toužim**

IČ: **60611448**

Právní forma: **Příspěvková organizace**

Zastoupená: **PaedDr. Ingrid Frankovou, ředitelkou školy**

Zřizovatel: **Město Toužim, Sídlíště 428, 364 28 Toužim**

Místo inspekční činnosti: **Plzeňská 395**

Termín inspekční činnosti: **10. – 11. května 2011**

Předmět inspekční činnosti

- 1. Hodnocení souladu školního vzdělávacího programu základní školy speciální s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělání základní škola speciální a jeho naplnění podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (školský zákon), zaměřené na naplňování vybraných ustanovení školského zákona:**
  - Školní vzdělávací programy a další vzdělávací programy - (§ 5) - školní vzdělávací programy;
  - Organizace vzdělávání - (§ 7 odst. 2) - vzdělávání podle vzdělávacích programů, (§ 16) - vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
  - Podpora rozvoje osobnosti žáků, podpora rozvoje funkční gramotnosti žáků – (§ 2 odst. 1, písm. b), e), f) a g)) - zásady a cíle vzdělávání;

- Výsledky vzdělávání žáků a jejich hodnocení na úrovni školy - (§ 2 odst. 1 písm. g) - zásady a cíle vzdělávání.
- 2. Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání v oborech vzdělání 79-01-B/01 Základní škola speciální a 79-01-B/001 Pomocná škola podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, zaměřené na naplňování vybraných ustanovení školského zákona:**
- Rovný přístup ke vzdělávání – (§ 2 odst. 1 písm. a) a b)) - zásady a cíle vzdělávání;
  - Řízení školy a personální podmínky – (§ 10) - výroční zprávy, (§ 28 odst. 5) - údaje ze školní matriky a dokumentace školy, (§ 30) - školní řád, (§ 164) - ředitel školy; (zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů) - pedagogičtí pracovníci;
  - Materiální a finanční předpoklady školy – (§ 29 odst. 1 a 2) - bezpečnost a ochrana zdraví ve školách, (§ 160 – 163) - financování škol.

Aktuální stav školy

Právnícká osoba (škola) vykonává činnost základní školy, mateřské školy (MŠ), školní družiny (dále ŠD) a školní jídelny - výdejny. Základní škola vzdělává pouze žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), organizačně se člení na základní školu praktickou (dále ZŠP) a základní školu speciální (dále ZŠS).

Základní škola vzdělává v letošním školním roce ke dni inspekce celkem 50 žáků (kapacita je 65), z toho 10 žáků ve třídách ZŠS, (kapacita naplněna – 100 %). Během posledních tří školních let došlo k mírnému poklesu počtu žáků v ZŠP, ale v ZŠS se zvýšil ze šesti na deset žáků.

Pro předškolní vzdělávání jsou zřízeny dvě třídy pro děti s vadami řeči a děti tělesně postižené s naplněnou kapacitou 25 dětí. Školní družina má jedno oddělení s kapacitou 14 žáků, zapsáno je také 14 žáků.

Vzdělávací nabídka základní školy vychází z oborů vzdělání, zapsaných do školského rejstříku – Základní škola, Pomocná škola, Základní škola speciální. V ZŠP se žáci pátého ročníku vzdělávají podle dobíhajícího Vzdělávacího programu Zvláštní školy, pro žáky 1. – 4. a 6. – 9. ročníku škola zpracovala dle Rámcového vzdělávacího programu základního vzdělávání školní vzdělávací program „Školní vzdělávací program ZŠP Toužim“, platný od 3. září 2007.

Žáci se středně těžkým mentálním postižením se vzdělávají od letošního školního roku v prvním a sedmém ročníku podle školního vzdělávacího programu pro ZŠS (ŠVP) s názvem „Školní vzdělávací program ZŠS Toužim“ V ostatních ročnících ZŠS dobíhá vzdělávací program Pomocná škola č.j. 24 035/1997- 22. Dvě žákyně s kombinovanými vadami jsou integrovány do třídy ZŠS a jsou vzdělávány podle Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy, č.j. 15988/2003-24.

Inspekce se zaměřila zejména na hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání žáků v ZŠS, kde je vzděláváno deset žáků ve třech třídách. Program ŠVP vytváří prostor pro specifické metody a zásady práce se žáky se středně těžkým mentálním postižením. Zaměřený je na všestranný rozvoj osobnosti žáků s daným mentálním postižením, na možnost vyniknout mezi ostatními a jejich schopnost orientovat se v okolním světě. Cílem vzdělávání je vytvoření základních praktických dovedností, které umožní žákům uplatnit se v běžném

životě.

ŠVP je zveřejněn na přístupném místě ve škole, bližší informace mohou zájemci získat u ředitelky.

Ve škole je celkem 21 zaměstnanců, z toho 16 pedagogických pracovníků včetně ředitelky, čtyř asistentek pedagoga a jedné vychovatelky ŠD. Pedagogický sbor je stabilní.

Chod ZŠS zajišťují tři kmenové učitelky a tři asistentky pedagoga. Kvalifikační předpoklady zatím nesplňuje žádná učitelka. Dvě v tomto roce dokončí bakalářské studium PF UK Praha obor speciální pedagogika. Jedna má patnáctiletou praxi v tomto typu školy, má střední pedagogické vzdělání pro vychovatele a doplňkové studium speciální pedagogiky. Asistentky pedagoga splňují kvalifikační předpoklady pro svou práci, podílejí se na realizaci podpůrných opatření a dle potřeby zajišťují individuální pomoc žákům.

Provoz školy začíná v 6:30 a končí v 16:00, je organizován na dvou pracovištích zapsaných do rejstříku škol a školských zařízení. V budově v ulici Plzeňská 395 probíhá výuka žáků ZŠP i ZŠS, v budově v ulici Sídlíště 429 je umístěna mateřská škola a školní družina, kde se uskutečňuje výchovně vzdělávací program dětí MŠ a žáků ŠD.

Vybavení tříd ZŠS bylo významně zmodernizováno - výškově stavitelný nábytek, relaxační lehátko, tabule, učební pomůcky, dva hydraulické zvedáky na přemísťování tělesně postižených žáků. Za podpory nadačních fondů a sponzorů pořídila škola v únoru 2011 schodišťovou plošinu, která nahradila dosluhující schodolez, čímž se vyřešil bezproblémový bezbariérový přístup do vyššího patra budovy. Škole chybí prostory pro ukládání učebních pomůcek, místnost pro relaxaci a uvolnění žáků. Tyto činnosti se odehrávají ve třídách v relaxačních koutcích.

Škola každoročně dle finančních možností zřizovatele doplňuje a modernizuje vybavení, postupně opravuje a rekonstruuje vnitřní prostory (např: bezbariérové sociální zařízení, sociální zařízení pro žáky a zaměstnance).

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Do tříd ZŠS jsou žáci zařazováni v souladu s právními předpisy na základě doporučení školských poradenských zařízení a souhlasu zákonných zástupců žáků. Informace o možnostech vzdělávání žáků v ZŠS zveřejňuje škola prostřednictvím svých internetových stránek, pediatrií, dětských psychologů a poradenských zařízení.

Většina rodičů a zákonných zástupců je v každodenním kontaktu s pedagogy a všichni jsou ihned informováni o chování, prospěchu a o akcích, které jsou školou pořádány. Čtyřikrát do roka škola pořádá Den otevřených dveří, kdy mají rodiče a zákonní zástupci možnost zúčastnit se vyučování a sledovat, jak se s žáky v hodinách pracuje a jak jejich dítě reaguje při vyučování.

Škola průběžně sleduje vzdělávací potřeby žáků, zprostředkovává speciální služby příslušnými odborníky, zabezpečuje vhodné kompenzační, reedukační a rehabilitační pomůcky. Na omezení rizikového chování včetně postojů k neznámým lidem je zaměřen minimální preventivní program, jehož prvořadým úkolem je vedení žáků k osobní hygieně, vštěpování hygienických návyků a k vzájemné pomoci a toleranci.

Vzdělávací programy v ZŠS jsou realizovány v souladu s učebními plány a školským zákonem, disponibilní hodiny jsou rozvrženy tak, aby si žáci osvojovali základní dovednosti a vědomosti potřebné k dosažení maximální možné míry samostatnosti a nezávislosti na péči druhých a zapojení do společenského života. Na prvním stupni jsou to především výtvarná a pracovní výchova, na druhém stupni pak český jazyk a matematika. Škola nabízí žákům ZŠS také vhodné využití volného času v zájmovém kroužku Keramika, kde si žáci ověřují

a posilují své sociální dovednosti a komunikaci se svými vrstevníky ze ZŠP a místní ZŠ.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá formou individuální i skupinové péče. Preferován je však individuální přístup, k tomu napomáhá snížený počet žáků ve třídách a výrazná pomoc asistentek pedagoga. Učitelky i asistentky navozují přátelskou atmosféru, klidné a nestresující prostředí poskytující pocit bezpečí a umožňující kvalitní koncentraci na zadanou práci. Používají přiměřené metody, konkrétní úkoly a aktivity, které vedou k získání klíčových kompetencí a k dosažení optimálního rozvoje osobnosti jednotlivých žáků.

V průběhu navštívených vyučovacích hodin učitelky vhodně organizovaly výuku do kratších bloků, používaly řadu postupů a nápadů pro aktivizaci a motivaci žáků, střídaly činnosti, aby udržely jejich pozornost. Na velmi dobré úrovni je rozvíjena sociální gramotnost žáků. Žáci mají prostor pro sebevyjádření i potřebný odpočinek. Učitelky a asistentky tvoří tým, který vytváří žákům vhodné podmínky pro dosahování očekávaných výstupů v míře odpovídající jejich individuálním možnostem a schopnostem. Výuka je zaměřena především na praktické činnosti, komunikační a sociální dovednosti. Ve škole probíhají celoškolské akce s názvem „Cesta za poznáním“, a to většinou v rámci třídních projektů. Žáci ZŠS se jich účastní podle svých možností. Cesty za poznáním i třídní projekty žáky pomáhají aktivizovat a motivovat. Významnou podporu mají žáci v získávání sociálních vztahů.

Hodnocení výsledků základů vzdělávání probíhá na základě stanovených kritérií a zásad, které jsou součástí ŠVP. Žáky podněcuje k aktivitě klidné až rodinné klima, nabídka zajímavých přiměřených činností, vhodná motivace a průběžné pozitivní hodnocení. Je jim poskytován dostatečný prostor pro relaxaci. S velkým zájmem a podle svých možností se zapojují do akcí pořádaných školou (kulturní vystoupení, sportovní a zábavné akce, výlety). Svými pracemi se podílejí i na výzdobě školy.

IVP zpracovávají třídní učitelky v souladu s ŠVP a z diagnostiky a doporučení školských poradenských zařízení. Výsledky vzdělávání žáků analyzují třídní učitelky pravidelně, vždy čtvrtletně a s ohledem na individuální zvláštnosti žáků.

Škola vytváří prostor pro dobrou spolupráci se zákonnými zástupci žáků a podmínky pro činnost školské rady. Poskytuje žákům středních pedagogických škol a VOŠ možnost vykonávat kvalitní pedagogickou praxi ve speciálním zařízení. Se zřizovatelem spolupracuje v oblasti zajišťování finančních prostředků na provoz školy, ale nemalou část finančních prostředků si dokáže zajistit sama - formou nadačních příspěvků a sponzorských darů. Úspěšná je i spolupráce s ostatními školami v kraji se stejnou problematikou.

Ve škole je vytvořeno bezpečné a zdravé prostředí. Míra úrazovosti v celé škole je trvale nízká. V ZŠS v tomto období nedošlo k žádným úrazům. Pro rozvoj výchovy ke zdraví, pro adekvátní naplňování ŠVP a uplatňování všech podpůrných prostředků škola účelně používá kompenzační a rehabilitační pomůcky (gymnastické míče, rehabilitační polštáře, terapeutické přístroje, hračky s různým povrchem, speciální výukové programy apod.). Většinu uvedeného vybavení škola získala v letech 2008 až 2010 ze sponzorských darů a finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu na vybavení pomůckami kompenzačního a rehabilitačního charakteru pro žáky se zdravotním postižením. V roce 2010 byly škole přiděleny finanční prostředky z projektu EU Peníze školám. Tyto prostředky škola plánuje využít na pořízení dvou interaktivních tabulí, počítačů, notebooků a výukových programů.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Činnost školy je v souladu se zápisem údajů do školského rejstříku. Školní matrika a další dokumentace ZŠS je vedena v souladu s právními předpisy. Výuka ve speciálních třídách probíhá v souladu s uvedenými učebními dokumenty. Školní řád je zpracován podle ustanovení § 30 školského zákona. Pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků ZŠS jsou zpracována pravidla, která jsou součástí školního řádu.

ŠVP ZŠS je v souladu s RVP ZŠS a školským zákonem. Cílem ŠVP je poskytnout žákům elementární vědomosti, vytvářet dovednosti a návyky pro praktický život.

Organizační struktura školy odpovídá jejímu typu a velikosti, vedoucími pracovníky jsou ředitelka a dvě učitelky, jež jsou pověřené vedením (jedna v elokovaném pracovišti MŠ a ŠD, druhá v ZŠP). Ředitelka má s řízením školy dlouholeté zkušenosti, má požadované kvalifikační předpoklady pro výkon činnosti ředitele včetně absolvovaného funkčního studia. Její práce je koncepční a systematická. To se projevuje ve zpracování, inovaci a realizaci ŠVP, postupné modernizaci materiálních podmínek, koncepčním dalším vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP), rozvíjením spolupráce s rodiči a dalšími partnery, získáváním finančních prostředků z projektů a od sponzorů.

Personální předpoklady pro naplňování uváděného ŠVP jsou na požadované úrovni. Chybějící odborná kvalifikace učitelek neměla negativní vliv na kvalitu vzdělávání. Přínosem pro úspěšnou realizaci ŠVP je zájem pedagogických pracovníků o další vzdělávání. Ředitelka podporuje DVPP, umožňuje pedagogům účast na různých vzdělávacích akcích, dvě učitelky ZŠS studují speciální pedagogiku na PF UK Praha. DVPP je plně v souladu s potřebami školy. Získané poznatky jsou využívány v praxi.

Škola hospodáří s finančními prostředky přidělenými ze státního rozpočtu a z rozpočtu zřizovatele. V posledních třech letech se výše finančních prostředků státního rozpočtu ani zřizovatele výrazně neměnila. K dalším finančním zdrojům patří příspěvky rodičů na neinvestiční náklady školy (stravné, školní družina a mateřská škola), na akce školy (výlety, kulturní akce) a sponzorské dary. V letech 2008 až 2010 škola obdržela nad rámec rozpočtu finanční prostředky z rozvojových projektů MŠMT (odměny pro pedagogické a nepedagogické pracovníky v návaznosti na kvalitu jejich práce). Škola se zapojuje do sportovních soutěží s přispěním Karlovarského kraje např. soutěž v páce nebo překážková dráha. V letošním školním roce škola získala dotaci z projektu EU peníze školám. Tyto finanční prostředky škola využije na zlepšení materiálních a vzdělávacích podmínek školy, zejména v oblasti informačně komunikačních technologií (ICT), vzdělávání pro oblast digitálních technologií a inovace. Finanční prostředky jsou využívány ve prospěch realizace ŠVP.

Závěry, celkové hodnocení školy

1. Činnost školy je v souladu se zápisem do školského rejstříku. Školní matrika a další dokumentace jsou vedeny v souladu s právním předpisem, údaje ze školní matriky jsou předávány správně a včas. Učební plány realizovaných vzdělávacích programů jsou dodržovány.
2. Podmínky vzdělávání v materiální oblasti jsou na požadované úrovni, škola má dostatek podpůrných, kompenzačních a rehabilitačních pomůcek pro vzdělávání žáků.
3. Škola má dobré předpoklady pro vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním

postížením, s projevy autismu, s kombinovanými vadami i žáků tělesně postižených. Sleduje efektivitu a úspěšnost systémů v oblasti bezpečnosti a prevence rizikového chování.

4. Škola poskytuje speciální vzdělávání žákům se středně těžkým mentálním postižením. Školní vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální je zpracován v souladu s RVP ZŠS.
5. Škola pracuje se žáky s různými druhy a typy zdravotního postižení na požadované úrovni. Vzdělávání je organizováno přiměřeně k individuálním potřebám žáků. Používané formy a metody vzdělávání vedou k naplňování cílů, stanovených v ŠVP a k přiměřenému rozvoji osobnosti žáků.
6. Ředitelka vytváří požadované podmínky a podporuje zájem pedagogických pracovníků o další vzdělávání.
7. Výsledky vzdělávání jsou na velmi dobré úrovni zejména v sociální oblasti a pracovních činnostech, škola sleduje a hodnotí úspěšnost svých žáků pravidelně a respektuje vzdělávací potřeby jednotlivců.
8. Vedení školy účelně využívá k zabezpečení realizace školních vzdělávacích programů všechny dostupné finanční zdroje. Finanční prostředky ze státního rozpočtu jsou využívány ve prospěch realizace ŠVP. Škole chybí prostory pro relaxaci a uvolnění žáků a prostory pro ukládání učebních pomůcek.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Podle ustanovení § 174 odst. 13 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Karlovarském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy:

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce	Podpis
Mgr. Alena Rájová, školní inspektorka	vr.....
PhDr. Milan Molec, školní inspektor	vr.....
Bc. Věra Weberová, kontrolní pracovnice	vr.....

V Karlových Varech dne 19. května 2011

Podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Toužimi dne 26. května 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce	Podpis
PaedDr. Ingrid Franková, ředitelka školy	vr.....

Připomínky ředitelky školy

Datum	Text
	Připomínky nebyly podány.